

HOOFDSTUK 12

GRONDWATER

Foto : © LB - BE

Meer informatie op:
<https://leefmilieu.brussels/themas/water>
<https://leefmilieu.brussels/themas/geologie-en-hydrogeologie>

INHOUDSTAFEL

VOORNAAMSTE WETSBEPALINGEN	3
DOEL VAN DE WETGEVING	3
VOORNAAMSTE VERPLICHTINGEN	4
A. Winning van grondwater.....	4
1) Milieuvergunning of aangifte.....	4
2) Bescherming van de winplaatsen.....	5
B. Bronbemalingen (tijdelijke waterwinning)	6
C. Pompproeven.....	6
D. Geothermische systemen.....	7
E. Verbod op en toelating van bepaalde lozingen in het grondwater.....	7
1) Directe lozing.....	8
2) Indirecte lozing	8
INBREUKEN	9
SANCTIES.....	10
A. Strafrechtelijke sancties	10
B. Administratieve sancties	10

VOORNAAMSTE WETSBEPALINGEN

De voornaamste wetsbepalingen met betrekking tot het grondwater zijn de volgende:

- Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven en milieuaansprakelijkheid (hierna "Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid")¹;
- Wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het grondwater (zoals toepasbaar in het Brussels Hoofdstedelijk gewest; hierna de "wet op het grondwater")²
- Ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen (hierna "ordonnantie betreffende de milieuvergunningen")³;
- Ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid (hierna "kaderordonnantie")⁴;
- Ordonnantie van 20 juni 2013 betreffende een pesticidegebruik dat verenigbaar is met de duurzame ontwikkeling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de "ordonnantie pesticiden")⁵;
- Koninklijk besluit van 19 juni 1989 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging veroorzaakt door gevaarlijke, schadelijke of toxische stoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna het "koninklijk besluit van 19 juni 1989")⁶;
- Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19 september 2002 houdende afbakening van een beschermingszone rondom grondwaterwinningen in het Ter Kamerenbos en onder de Lotharingendreef in het Zoniënwoud (hierna het "besluit van 19 september 2002")⁷; en
- Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 juni 2010 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand⁸;
- Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 8 november 2018 inzake grondwaterwinningen en open geothermische systemen (hierna: "besluit grondwaterwinning")⁹.

DOEL VAN DE WETGEVING

De wetgeving ter zake heeft als doel om het grondwater in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te beschermen tegen verontreiniging, en meer bepaald, wat betreft milieuzorg¹⁰:

- elke achteruitgang van de kwaliteit daarvan te voorkomen, teneinde het niveau van zuivering dat voor de productie van drinkwater is vereist, te verlagen; het duurzaam gebruik van water bevorderen, op basis van de bescherming van de beschikbare waterbronnen op lange termijn, met een bijzondere aandacht voor de bevordering van een zuinig waterverbruik en de bevordering van het gebruik van tweedecircuitwater;
- de bescherming van het aquatische milieu versterken en het verbeteren, onder andere door specifieke maatregelen voor de progressieve vermindering van lozingen, emissies en verliezen van prioritair stoffen en door het stopzetten of geleidelijk beëindigen van lozingen, emissies of verliezen van prioritair gevaarlijke stoffen;
- zorgen voor de progressieve en aanzienlijke vermindering van de verontreiniging van het grondwater, in het bijzonder met gevaarlijke stoffen;
- de volksgezondheid beschermen tegen de verontreiniging van water dat bestemd is voor de menselijke consumptie door de kwaliteit ervan te waarborgen; en
- de biodiversiteit in en rond de aquatische milieus bevorderen.

¹ Ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende bovengenoemde titel krachtens de ordonnantie van 8 mei 2014 tot wijziging van de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu alsook andere wetgevingen inzake milieu, en tot instelling van een Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven, en milieuaansprakelijkheid, B.S., 18 juni 2014.

² B.S., 1 mei 1971.

³ B.S., 26 juni 1997.

⁴ B.S., 3 november 2006.

⁵ B.S., 21 juni 2013.

⁶ B.S., 4 juli 1989.

⁷ B.S., 10 juni 2008.

⁸ B.S., 17 juni 2010.

⁹ B.S., 20 februari 2019.

¹⁰ Zie artikel 3 van de kaderordonnantie.

Bovendien moet de Brusselse Regering overeenkomstig artikel 36, § 3, van de kaderordonnantie zorg dragen voor de nodige bescherming van de aangewezen waterlichamen met de bedoeling de achteruitgang van de kwaliteit daarvan te voorkomen, teneinde het niveau van zuivering dat voor de productie van drinkwater is vereist te verlagen.

Keizersbron (Zoniënwoud)
Foto : © LB - BE

VOORNAAMSTE VERPLICHTINGEN

A. Wining van grondwater

1) Milieuvergunning of aangifte

Elke grondwaterwinning vereist ofwel een voorafgaande aangifte ofwel een milieuvergunning¹¹, naargelang het volume van het water, met uitzondering van grondwaterwinningen waarbij geen motorisch aangedreven pomp wordt gebruikt, waterwinningen die een bodembehandeling vereisen in het kader van de ordonnantie van 5 maart 2009 betreffende het beheer en de sanering van verontreinigde bodems en grondwateronttrekkingen die worden uitgevoerd met een pomp voor het afvoeren van infiltratiewater in bestaande constructies¹².

Onder “**grondwaterwinning**” wordt verstaan alle putten, waterwinningen/-onttrekkingen, drainages en, in het algemeen, alle werken en installaties die tot doel of effect hebben dat er grondwater wordt afgenomen, met inbegrip van de waterwinning van ontspringingsbronnen en bronbemalingen¹³.

Het verplaatsen van de inrichting, het opstarten van de exploitatie indien de daarvoor verkregen vergunning verstreken is of het heropstarten van de exploitatie na een onderbreking van twee opeenvolgende jaren zorgt eveneens voor verplichtingen in verband met het bekomen van een milieuvergunning¹⁴. De wijziging of uitbreiding van de exploitatie moet bovendien vooraf betekend

¹¹ Artikel 9, § 1 van het besluit grondwaterwinning. Zie ook rubrieken 62-3A, 62-3B en 62-3C van de lijst met ingedeelde inrichtingen.

¹² Artikel 1, § 3, 1°, 2° en 3° van het besluit grondwaterwinning.

¹³ Artikel 2, 2° van het besluit grondwaterwinning.

¹⁴ Artikel 7, § 1 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

worden aan de bevoegde overheid (voortaan is dit Leefmilieu Brussel in alle gevallen¹⁵), zodat zij eventuele bijkomende exploitatievoorwaarden kan opleggen¹⁶.

Milieuvergunningen voor grondwaterwinningen zijn gebonden aan algemene exploitatievoorwaarden¹⁷, die aangevuld kunnen worden met bijzondere exploitatievoorwaarden opgelegd in de milieuvergunning¹⁸. Deze voorwaarden kunnen te allen tijde gewijzigd worden¹⁹.

Voorafgaand aan de indiening van elke aanvraag voor de uitvoering van een nieuwe waterwinning, is de aanvrager verplicht de inventaris van de bodemtoestand te raadplegen om er zeker van te zijn dat er geen sprake is van verontreiniging op het perceel waar de waterwinningsput(ten) wordt/worden geplaatst. Indien de bodem is opgenomen in categorie 3(+0) of 4(+0) in de zin van de ordonnantie van 5 maart 2009 betreffende het beheer en de sanering van verontreinigde bodems, moet de aanvrager bij Leefmilieu Brussel navraag doen over de haalbaarheid van het project. Hij doet dit door een advies te vragen aan Leefmilieu Brussel, vergezeld van een rapport dat opgesteld is door een bodemverontreinigingsdeskundige erkend in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die de mogelijke impact evalueert van de voorziene grondwaterwinning op bodemverontreiniging. Leefmilieu Brussel spreekt zich uit over de haalbaarheid van het project binnen de zestig dagen na ontvangst van de adviesaanvraag²⁰.

2) Bescherming van de winplaatsen

Binnen waterwingebieden en beschermingszones voor grondwater zijn de activiteiten die dat grondwater kunnen aantasten hetzij gereguleerd, hetzij vergunningsplichtig, hetzij verboden²¹.

Indien de waterwinning bestemd is voor het openbare drinkwaternet of bestemd is voor menselijke consumptie voor meer dan 50 personen of met een gemiddelde van meer dan 10 m³ per dag, dan moet er een waterwingebied en drie beschermingszones worden afgebakend rond het werk voor waterwinning (I, II en III), aan te vragen door de exploitant²². Zo zijn de waterwingebieden en beschermingszones I, II en III van de grondwaterwinning in het Terkamerenbos en onder de Lotharingendreef in het Zoniënwoud onderworpen aan specifieke beperkingen:

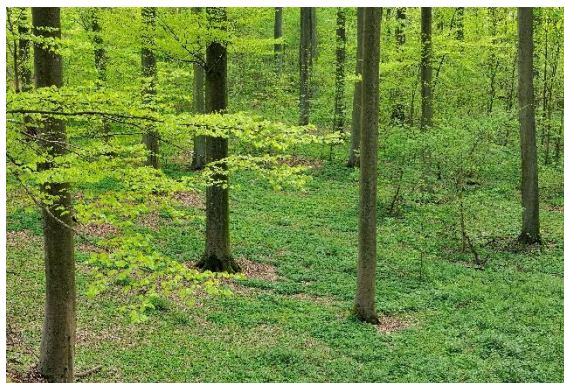

Foto : © Frederic Demeuse

- in het wingebied en in beschermingszone I zijn enkel activiteiten toegelaten die rechtstreeks verband houden met de bescherming van het grondwater en de waterproductie, met inbegrip van het onderhoud en de inrichting van waterwinningen; het gebruik van pesticiden is er uitdrukkelijk verboden²³, behoudens uitzonderlijk een afwijking om redenen van groot openbaar belang²⁴;
- in beschermingszone II zijn verschillende handelingen, werken en activiteiten verboden (zoals het gebruik van pesticiden²⁵, behoudens uitzondering²⁶, het besproeien met afvalwater, boringen, uitgravingen en grondwerken met een hoogte van meer dan 2,5 m onder het grondoppervlak, met uitzondering van controleputten), andere zijn gebonden aan voorwaarden (zo mag het transport van afvalwater enkel gebeuren via een rioleringsnetwerk of via ondoorlatende goten²⁷); en
- in beschermingszone III worden de ingegraven opslagplaatsen van koolwaterstoffen met een opvangcapaciteit van meer dan 5.000 liter onderworpen aan dichtheidsproeven die om de vijf jaar

¹⁵ Grondwaterwinningen worden effectief hernomen in de lijst van de inrichtingen van openbaar nut in de zin van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 september 2008 tot vaststelling van de lijst met inrichtingen van openbaar nut waarvoor de milieuattesten en -vergunningen door het Brussels Instituut voor Milieubeheer worden afgeleverd

¹⁶ Artikel 7bis van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

¹⁷ Artikel 11 van het besluit grondwaterwinning.

¹⁸ Artikel 6, derde en zesde lid, en artikel 14, tweede en derde lid, van het koninklijk besluit van 21 april 1976 tot reglementering van het gebruik van het grondwater; artikelen 6 en 56 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

¹⁹ Artikel 64 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

²⁰ Artikel 10, § 2 van het besluit grondwaterwinning.

²¹ Artikel 2, tweede lid, punt 2, van de wet betreffende het grondwater.

²² Artikel 10, § 5 van het besluit grondwaterwinning.

²³ Artikel 8, §1, a) en c), van de ordonnantie pesticiden.

²⁴ Artikel 2, §1 van het besluit van 19 september 2002.

²⁵ Artikel 8, §1, a), van de ordonnantie pesticiden.

²⁶ Zie artikel 9, §1, van de ordonnantie pesticiden.

²⁷ Artikel 2, §§2 en 3, van het besluit van 19 september 2002.

worden uitgevoerd ten laste van de eigenaars of de uitbaters, onder het toezicht van het bestuur; de resultaten van die proeven moeten worden overgemaakt aan Leefmilieu Brussel²⁸, en vanaf 1 januari 2016 is het gebruik van pesticiden verboden²⁹, behoudens uitzondering³⁰. Geothermische installaties zijn er in ieder geval verboden³¹. Elke vergunningsaanvraag (milieu – of stedenbouwkundige) in deze zone moet bovendien het voorwerp uitmaken van een advies van VIVAQUA.

B. Bronbemalingen (tijdelijke waterwinning)

Een bronbemaling vereist een voorafgaande aangifte of een milieuvergunning naargelang de plaats waar de bemaling zich bevindt (al dan niet op een Natura 2000-site)³², behalve bronbemalingen waarbij geen motorisch aangedreven pomp wordt gebruikt of die een bodembehandeling vereisen in het kader van de ordonnantie van 5 maart 2009 betreffende het beheer en de sanering van verontreinigde bodems³³.

Onder “**bronbemaling**” wordt verstaan elke piëzometrische verlaging van de grondwaterstand ten gevolge van een tijdelijke waterwinning die wordt uitgevoerd in het kader van openbare of particuliere bouwkundige of civieltechnische werken³⁴.

Het verplaatsen van de inrichting, het opstarten van de exploitatie indien de daarvoor verkregen vergunning verstreken is of het heropstarten van de exploitatie na een onderbreking van twee opeenvolgende jaren zorgt eveneens voor verplichtingen in verband met het bekomen van een milieuvergunning³⁵. De wijziging of uitbreiding van de exploitatie moet bovendien vooraf betekend worden aan de bevoegde overheid (Leefmilieu Brussel), zodat zij eventuele bijkomende exploitatievoorwaarden kan opleggen³⁶.

Voorafgaande aangiftes en milieuvergunningen voor bronbemalingen zijn gebonden aan algemene exploitatievoorwaarden³⁷, die aangevuld kunnen worden met bijzondere exploitatievoorwaarden opgelegd in de milieuvergunning of de voorafgaande aangifte³⁸. Deze voorwaarden kunnen te allen tijde gewijzigd worden³⁹ meer bepaald om de terugwinning van het gewonnen water te bevorderen (bijvoorbeeld om bouwmachines of de openbare weg schoon te maken) in plaats van de lozing ervan in het rioolnetwerk.

C. Pompproeven

Een pompproef vereist een voorafgaande aangifte of een milieuvergunning, naargelang de plaats waar de pompproef zich bevindt (al dan niet op een Natura 2000-site)⁴⁰.

Onder “**pompproef**” wordt verstaan elke grondwateronttrekking die niet langer duurt dan twaalf maanden en wordt uitgevoerd om de hydrogeologische eigenschappen van de betreffende watervoerende laag en/of de productiviteit van de waterwinningswerken te bepalen⁴¹.

Het verplaatsen van de inrichting, het opstarten van de exploitatie indien de daarvoor verkregen vergunning verstreken is of het heropstarten van de exploitatie na een onderbreking van twee opeenvolgende jaren zorgt eveneens voor verplichtingen in verband met het bekomen van een milieuvergunning⁴². De wijziging of uitbreiding van de exploitatie moet bovendien vooraf betekend worden aan de bevoegde overheid, zodat zij eventuele bijkomende exploitatievoorwaarden kan opleggen⁴³.

Voorafgaande aangiftes en milieuvergunningen voor pompproeven zijn gebonden aan algemene exploitatievoorwaarden⁴⁴, die aangevuld kunnen worden met bijzondere exploitatievoorwaarden

²⁸ Artikel 2, §3, van het besluit van 19 september 2002.

²⁹ Artikel 8, §1, b), van de ordonnantie pesticiden.

³⁰ Zie artikel 9, §1, van de ordonnantie pesticiden.

³¹ Artikel 2, § 4, 3° van het besluit van 19 september 2002.

³² Artikel 3 van het besluit grondwaterwinning. Zie ook rubrieken 62-2A en 62-2B van de lijst met ingedeelde inrichtingen.

³³ Artikel 1, § 3, 1° en 2° van het besluit grondwaterwinning.

³⁴ Artikel 2, 6° van het besluit grondwaterwinning.

³⁵ Artikel 7, § 1 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

³⁶ Artikel 7bis van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

³⁷ Artikel 5 van het besluit grondwaterwinning.

³⁸ Artikelen 6 en 56 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

³⁹ Artikel 64 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

⁴⁰ Artikel 3 van het besluit grondwaterwinning. Zie ook rubrieken 62-2A en 62-2B van de lijst met ingedeelde inrichtingen.

⁴¹ Artikel 2, 7° van het besluit grondwaterwinning.

⁴² Artikel 7, § 1 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

⁴³ Artikel 7bis van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

⁴⁴ Artikel 8 van het besluit grondwaterwinning.

opgelegd in de milieuvergunning of de voorafgaande aangifte⁴⁵. Deze voorwaarden kunnen te allen tijde gewijzigd worden⁴⁶.

D. Geothermische systemen

Alleen open geothermische systemen van zeer lage energie die ondiepe watervoerende lagen met een temperatuur van minder dan 30 °C aanboren, vereisen een milieuvergunning⁴⁷. Gesloten geothermische systemen zijn onderworpen aan een voorafgaande aangifte⁴⁸.

Onder "**open geothermisch systeem**" wordt verstaan elke installatie die tot doel heeft grondwater op te pompen om er thermische energie uit winnen⁴⁹.

Onder "**gesloten geothermisch systeem**" wordt verstaan elk geothermisch systeem dat werkt met behulp van gesloten sondes die elk contact verhinderen tussen de warmtegeleidende vloeistof en de bodem of het grondwater⁵⁰.

Het verplaatsen van de inrichting, het opstarten van de exploitatie indien de daarvoor verkregen vergunning verstreken is of het heropstarten van de exploitatie na een onderbreking van twee opeenvolgende jaren zorgt eveneens voor verplichtingen in verband met het bekomen van een milieuvergunning⁵¹. De wijziging of uitbreiding van de exploitatie moet bovendien vooraf betekend worden aan de bevoegde overheid, zodat zij bijkomende exploitatievoorwaarden kan opleggen⁵².

Milieuvergunningen voor open geothermische systemen die ondiepe watervoerende lagen met een temperatuur van minder dan 30 °C aanboren zijn gebonden aan algemene exploitatievoorwaarden⁵³, die aangevuld kunnen worden met bijzondere exploitatievoorwaarden opgelegd in de milieuvergunning⁵⁴. Deze voorwaarden kunnen te allen tijde gewijzigd worden⁵⁵.

Voorafgaand aan de indiening van elke aanvraag voor de uitvoering van een nieuw geothermisch systeem, is de aanvrager verplicht de inventaris van de bodemtoestand te raadplegen om er zeker van te zijn dat er geen sprake is van verontreiniging op het perceel waar het/de geothermische syste(m)en wordt/worden geplaatst. Indien de bodem is opgenomen in categorie 3(+0) of 4(+0) in de zin van de ordonnantie van 5 maart 2009 betreffende het beheer en de sanering van verontreinigde bodems, moet de aanvrager bij Leefmilieu Brussel navraag doen over de haalbaarheid van het project. Hij doet dit door een advies te vragen aan Leefmilieu Brussel, vergezeld van een rapport dat opgesteld is door een bodemverontreinigingsdeskundige, erkend in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die de mogelijke impact evalueert van de voorziene grondwaterwinning op bodemverontreiniging. Leefmilieu Brussel spreekt zich uit over de haalbaarheid van het project binnen de zestig dagen na ontvangst van de adviesaanvraag⁵⁶.

E. Verbod op en toelating van bepaalde lozingen in het grondwater

Onder "**directe lozing**" dient te worden verstaan, de toevoer van stoffen in het grondwater zonder doorsijpeling in de bodem of de ondergrond⁵⁷.

Onder "**indirecte lozing**" dient te worden verstaan, de toevoer van stoffen in het grondwater door doorsijpeling in de bodem of de ondergrond⁵⁸.

Onder "**stoffen van de eerste groep**" moet in de zin van deze onderafdeling worden verstaan, alle organische halogeenvbindingen en stoffen waaruit in water dergelijke verbindingen kunnen ontstaan, organische fosforverbindingen, organische tinverbindingen, stoffen met een kankerverwekkende, mutagene of teratogene werking in het water of via water, kwik en

⁴⁵ Artikelen 6 en 56 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

⁴⁶ Artikel 64 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

⁴⁷ Artikel 12 van het besluit grondwaterwinning. Zie ook rubriek 62-4B van de lijst met ingedeelde inrichtingen.

⁴⁸ Rubriek 62-4A van de lijst met ingedeelde inrichtingen.

⁴⁹ Artikel 2, 12° van het besluit grondwaterwinning.

⁵⁰ Artikel 2, 13° van het besluit grondwaterwinning.

⁵¹ Artikel 7, § 1 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

⁵² Artikel 7bis van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

⁵³ Artikel 14 van het besluit grondwaterwinning.

⁵⁴ Artikelen 6 en 56 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

⁵⁵ Artikel 64 van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

⁵⁶ Artikel 13, § 2 van het besluit grondwaterwinning.

⁵⁷ Artikel 1er, tweede lid, c), van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁵⁸ Artikel 1, tweede lid, d), van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

kwikverbindingen, cadmium en cadmiumverbindingen, minerale oliën en koolwaterstoffen en cyaniden⁵⁹.

Onder "**stoffen van de tweede groep**" moet in de zin van deze onderafdeling worden verstaan, de volgende metalloïden en metalen en hun verbindingen: zink, koper, nikkel, chroom, lood, selenium, arsenicum, antimoon, molybdeen, titanium, tin, barium, beryllium, borium, uranium, vanadium, kobalt, thallium, tellurium, zilver, biociden en derivaten daarvan die niet in de eerste groep genoemd worden, stoffen met een schadelijke werking op de smaak en/of geur van het grondwater alsook verbindingen waaruit dergelijke stoffen kunnen ontstaan in het water en die het ongeschikt zouden kunnen maken voor menselijke consumptie, organische siliciumverbindingen die toxisch of persistent zijn, alsook stoffen waaruit dergelijke verbindingen in het water kunnen ontstaan (met uitzondering van die welke biologisch onschadelijk zijn of die in water snel worden omgezet in onschadelijke stoffen), anorganische verbindingen, fosfor, elementair fosfor, fluoriden, ammoniak en nitrieten⁶⁰.

1) *Directe lozing*

De directe lozing van stoffen uit de eerste groep in het grondwater is in wezen verboden, zelfs buiten de waterwingebieden en beschermingszones⁶¹. Leefmilieu Brussel kan evenwel een uitzondering toestaan indien dat grondwater ongeschikt is voor elk ander gebruik⁶².

Voor de directe lozing van stoffen van de tweede groep is dan weer de toelating nodig van Leefmilieu Brussel⁶³.

Wanneer een directe lozing van de eerste of tweede groep is toegelaten, dan is die toelating onderworpen aan een reeks voorwaarden⁶⁴. De toelating kan enkel gegeven worden voor een maximumduur van tien jaar, die verlengbaar is; daarnaast moet ze minstens om de vier jaar herbekeken worden en kan ze ingetrokken of gewijzigd worden⁶⁵.

De kunstmatige aanvulling van de grondwaterlagen voor het openbare beheer van dat water is ook gebonden aan een bijzondere toelating⁶⁶.

Voor de ingedeelde inrichtingen geldt evenwel de milieuvergunning als toelating⁶⁷.

2) *Indirecte lozing*

Handelingen van verwijdering of storting met het oog op de verwijdering van stoffen van de eerste of tweede groep, en die een indirecte lozing tot gevolg kunnen hebben, zijn onderworpen aan een vergunning en - naast de voorwaarden vastgelegd in die vergunning⁶⁸ - aan de voorwaarde dat alle technische voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen om de indirecte lozing van stoffen van de eerste groep⁶⁹ en de vervuiling van het grondwater door stoffen van de tweede groep⁷⁰ te voorkomen.

De vergunning is gebonden aan voorwaarden, die variëren naargelang het feit of de verwijdering van afvalwater onvermijdelijk een indirecte lozing van stoffen van de tweede groep tot gevolg heeft⁷¹ of een indirecte lozing van stoffen van de eerste of tweede groep tot gevolg kan hebben⁷². De toelating kan enkel gegeven worden voor een maximumduur van tien jaar, die verlengbaar is; daarnaast moet ze minstens om de vier jaar herbekeken worden en kan ze ingetrokken of gewijzigd worden⁷³.

⁵⁹ Artikel 2, 1°, van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁶⁰ Artikel 2, 2°, van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁶¹ Artikel 4, §1, van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁶² Artikel 4, §2, van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁶³ Artikel 5 van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁶⁴ Artikel 9 van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁶⁵ Artikel 11 van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁶⁶ Artikel 6 van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁶⁷ Artikel 2bis van de wet betreffende het grondwater.

⁶⁸ Artikel 9 van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁶⁹ Artikel 4, §1, tweede en derde lid, van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁷⁰ Artikel 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁷¹ Artikel 9 van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁷² Artikel 10 van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

⁷³ Artikel 11 van het koninklijk besluit van 19 juni 1989.

INBREUKEN

Wat waterwinning betreft, zijn de volgende handelingen een inbreuk:

- de vestiging van een nieuwe winning, bronbemaling, pompproof of geothermisch systeem, of de wijziging, omvorming of heropstart van deze inrichtingen zonder over de vereiste milieuvergunning te beschikken⁷⁴; en
- de uitbating van een waterwinning, bronbemaling, pompproof of geothermisch systeem, zonder de uitbatingvoorwaarden na te leven die zijn vastgelegd in de milieuvergunning of aangifte⁷⁵.

Ook een schending van de verplichtingen waarin de wet op het grondwater en zijn uitvoeringsbesluiten voorzien, vormt een inbreuk, en meer bepaald:

- het zonder vergunning verrichten van activiteiten in een grondwaterwingebied of -beschermingszone indien voor die activiteiten een voorafgaande vergunning van de Regering vereist is⁷⁶;
- het verrichten van handelingen of activiteiten in een grondwaterwingebied of -beschermingszone terwijl die verboden zijn door de Regering⁷⁷;
- het bij het gebruik van roerende of onroerende goederen veroorzaken van bederf van het grondwater, waardoor het ongeschikt wordt voor voedings- en huishoudelijke doeleinden⁷⁸;
- het als uitbater van een waterwinning verzuimen om een afbakening van een waterwingebied en een beschermingszone rond zijn inrichtingen voor waterwinning te verzoeken⁷⁹; en
- de niet-naleving van de uitbatingvoorwaarden van een activiteit, vergund door de Regering, die het grondwater zou kunnen aantasten⁸⁰.

Tot slot, wat betreft de ecologische bescherming van het grondwater, zijn de volgende handelingen een inbreuk op de bepalingen uit de kaderordonnantie:

- het miskennen van de maatregelen, lozingsnormen, lozingsverboden, gebruiksvoorwaarden of beperkingen op het gebruik van bepaalde producten of stoffen, de aangifteverplichting vervat in de maatregelenprogramma's goedgekeurd door de Regering⁸¹ of de maatregelen die de Regering heeft goedgekeurd om die programma's operationeel te maken⁸²;
- het nalaten van een rechtspersoon die tussenkomt in de watercyclus om de informatie door te geven die de administratie regelmatig vraagt, met als doel de kaderordonnantie ten uitvoer te leggen⁸³.

⁷⁴ Artikel 96, §1, 1°, van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

⁷⁵ Artikel 96, §1, 2°, van de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.

⁷⁶ Artikel 11, §1, 1°, gecombineerd met artikel 2, tweede lid, punt 2 a) en b), van de wet betreffende het grondwater.

⁷⁷ Artikel 11, §1, 2°, gecombineerd met artikel 2, tweede lid, punt 2, a) en b), van de wet betreffende het grondwater.

⁷⁸ Artikel 11, §1, 3° van de wet betreffende het grondwater.

⁷⁹ Artikel 11, §1, 4° van de wet betreffende het grondwater.

⁸⁰ Artikel 11, §1, 5° van de wet betreffende het grondwater.

⁸¹ Artikel 65, §1, 6°, gecombineerd met artikelen 44, 7 en 12 van de kaderordonnantie.

⁸² Artikel 65, §1er, 1°, gecombineerd met artikelen 11 tot 13 van de kaderordonnantie.

⁸³ Artikelen 65, §1, 7°, gecombineerd met artikel 58 en, in het bijzonder, artikel 38 §1 van de kaderordonnantie, gecombineerd met artikelen 3 en volgende van het besluit reële kosten.

SANCTIES

A. Strafrechtelijke sancties

De mogelijke hoofdstraf kan gaan van een gevangenisstraf van 8 dagen tot twee jaar en/of een boete van 50 tot 100.000 euro⁸⁴, onder voorbehoud van verzachtende⁸⁵ of verzwarende omstandigheden⁸⁶ en recidive⁸⁷.

De bevoegde rechtbank is evenwel bij machte om een alternatieve hoofdstraf uit te spreken voor de straf waarvan hierboven sprake, indien de situatie zich daartoe leent⁸⁸. In dit geval moet de voorkeur worden gegeven aan het uitspreken van een werkstraf⁸⁹.

Het bedrag van de hierboven vermelde geldboetes is het wettelijke bedrag. Bij een veroordeling moet dit bedrag vermenigvuldigd worden met acht (aangezien de wet erin voorziet dat het bedrag vermeerderd moet worden met 70 opdecimen, hetzij zeventig tienden van dat bedrag)⁹⁰

Desgevallend kunnen de bijkomende straffen waarin het Strafwetboek voorziet worden uitgesproken⁹¹ en kunnen bijkomende maatregelen opgelegd worden door de bevoegde rechtbank⁹².

De beslissing tot veroordeling wordt in het strafregister van de betrokkene opgenomen (behalve bij opschorting van uitspraak of het verstrijken van de voorziene termijn)⁹³.

B. Administratieve sancties

Het bedrag van de alternatieve administratieve boete gaat van 50 tot 62.500 euro⁹⁴, onder voorbehoud van samenloop van meerdere misdrijven⁹⁵ en recidive⁹⁶. Dit bedrag kan verlaagd worden onder het wettelijke minimum in geval van verzachtende omstandigheden⁹⁷.

De alternatieve administratieve geldboete kan gekoppeld worden aan een bevel tot stopzetting van het misdrijf binnen een bepaalde termijn, op straffe van een dwangsom⁹⁸. Het totale bedrag van de dwangsom mag niet meer zijn dan 62.500 euro⁹⁹ en kan worden vastgesteld op één bepaald bedrag of op een bedrag per tijdseenheid of per misdrijf. De dwangsom kan worden opgeheven, de looptijd ervan kan worden geschorst gedurende een bepaalde termijn of het bedrag ervan kan worden verminderd op vraag van de persoon aan wie op straffe van een dwangsom het bevel tot stopzetting van het misdrijf binnen een bepaalde termijn werd opgelegd, indien deze persoon in de gehele of gedeeltelijke, definitieve of tijdelijke onmogelijkheid verkeert om aan het bevel te voldoen¹⁰⁰.

Ten slotte kan een persoon die met een alternatieve administratieve geldboete strafbaar is, vragen om uitstel van de gehele of gedeeltelijke tenuitvoerlegging van de beslissing tot oplegging van een geldboete, indien deze persoon, binnen de periode van vijf jaar voorafgaand aan de vaststelling van het misdrijf, geen alternatieve administratieve geldboete of strafrechtelijke sanctie heeft gekregen wegens een overtreding op de milieuwetgevingen beschermd door het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid, voor een overtreding rechtstreeks voorzien in dit Wetboek of voor een overtreding voorzien in de wet betreffende het dierenwelzijn¹⁰¹. Het uitstel wordt van rechtswege herroepen indien de betrokken persoon binnen drie jaar vanaf de kennisgeving van de beslissing tot oplegging van een alternatieve administratieve geldboete, een nieuw misdrijf begaat waarvoor een alternatieve administratieve geldboete of een strafrechtelijke sanctie wordt opgelegd¹⁰².

Foto : © Getty Images

⁸⁴ Artikel 31, § 1, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁸⁵ Artikel 85 van boek I van het Strafwetboek.

⁸⁶ Artikel 32 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁸⁷ Artikel 33 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁸⁸ Zie artikelen 37quinquies tot 37septies en artikelen 37octies tot 37undecies van het Strafwetboek.

⁸⁹ Artikel 31, § 4, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁹⁰ Artikel 1 van de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdécimes op de strafrechtelijke boeten (B.S., 3 april 1952).

⁹¹ Artikel 33bis gecombineerd met artikel 31, tweede lid, van het Strafwetboek en artikelen 35 en 42 tot 43ter van het Strafwetboek.

⁹² Artikelen 34 tot 41 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁹³ Artikel 590 van het Wetboek van Strafvordering.

⁹⁴ Artikel 45, derde lid, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁹⁵ Artikel 48 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁹⁶ Artikel 52 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁹⁷ Artikel 45, vierde lid, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁹⁸ Artikel 46 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

⁹⁹ Artikel 46 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁰⁰ Artikel 46, derde lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁰¹ Artikel 45/1, eerste lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁰² Artikel 45/1, tweede lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

